

"Σεξουαλική παρενόχληση στον χώρο της εργασίας: Πώς να την αναγνωρίσουμε εγκαίρως και πώς να κάνουμε την αρχή...να της βάλουμε ένα τέλος"

Σε όλες τις αναπτυσσόμενες και αναπτυγμένες κοινωνίες οι γυναίκες υφίστανται σεξουαλική παρενόχληση στον εργασιακό χώρο σε πολύ μεγαλύτερο βαθμό από ό,τι οι άνδρες συνάδελφοί τους. Γι' αυτό και στην παρουσίασή μου θα επικεντρωθώ στις γυναίκες ως θύματα της παρενοχλητικής συμπεριφοράς.

Πριν πούμε τι είναι η σεξουαλική παρενόχληση, να δούμε πρώτα τι δεν είναι. Δεν είναι η σεξουαλική επαφή, οι ερωτοτροπίες ή οι φιλίες που αναπτύσσονται στον χώρο εργασίας και είναι επιθυμητές και από τα δύο μέρη άρα και καλοδεχούμενες και αμοιβαίες.

Η σεξουαλική παρενόχληση είναι κάθε ανεπιθύμητη λεκτική ή σωματική πράξη και συμπεριφορά σεξουαλικού χαρακτήρα, που έχει σαν στόχο και σαν αποτέλεσμα την προσβολή της αξιοπρέπειας ενός ανθρώπου, ιδίως με την δημιουργία εκφοβιστικού, εχθρικού και ταπεινωτικού περιβάλλοντος. Μπορεί να είναι ένα απλό μεμονωμένο περιστατικό, μπορεί να γίνεται κατά διαστήματα σε διάφορες στιγμές, αλλά μπορεί να γίνεται και με συνεχιζόμενο ρυθμό. Χαρακτηρίζουμε μία πράξη ως σεξουαλική παρενόχληση όταν η γυναίκα που δέχεται την παρενόχληση έχει ξεκαθαρίσει ότι θεωρεί προσβλητική την συγκεκριμένη συμπεριφορά, όταν ο δράστης την ανταμείβει ή την τιμωρεί ανάλογα με το αν εκείνη ενδίδει ή όχι στις σεξουαλικές του απαιτήσεις (προνόμια με αντάλλαγμα το σεξ), όταν η αποδοχή ή η απόρριψη της παρενοχλητικής συμπεριφοράς αποτελεί προϋπόθεση για την εργασιακή απασχόληση και πορεία της γυναίκας (καθορίζει για παράδειγμα αν θα προσληφθεί σε μία θέση εργασίας ή αν θα πάρει προαγωγή), και όταν η παρενοχλητική συμπεριφορά επηρεάζει την απόδοση της εργαζόμενης ή δημιουργεί εχθρικό και εκφοβιστικό περιβάλλον που θίγει την αξιοπρέπειά της.

Θύτες και θύματα σεξουαλικής παρενόχλησης σε έναν Οργανισμό, σε έναν Φορέα ή σε μία Επιχείρηση μπορούν να γίνουν ο εργοδότης ή ιδιοκτήτης, ο διευθυντής ή προϊστάμενος, ο εργαζόμενος, ο υποψήφιος για εργασία, προμηθευτές, εργολάβοι και άλλοι άνθρωποι που συναλλάσσονται με τον εκάστοτε εργασιακό χώρο.

Μορφές σεξουαλικής παρενόχλησης: Η σεξουαλική παρενόχληση μπορεί να πάρει διάφορες μορφές.

Λεκτικές μορφές: Περιλαμβάνει υποδείξεις, συμβουλές ή φράσεις με σεξουαλικό περιεχόμενο, ανήθικα σχόλια, «αστεία» και ανέκδοτα με σεξουαλικό περιεχόμενο, χαρακτηρισμούς ή σεξουαλικές βρισιές, πρόστυχες φράσεις με προσβλητικό περιεχόμενο για τη συγκεκριμένη γυναίκα ή για τις γυναίκες γενικά ως φύλο, ανεπιθύμητα σχόλια για το ντύσιμο, το παρουσιαστικό, το σώμα της γυναίκας, ανεπιθύμητες ερωτήσεις για την σεξουαλική της ζωή, ενοχλητικό φλερτ, ανεπιθύμητες άμεσες ή έμμεσες προτάσεις, προσκλήσεις ή απαιτήσεις για ραντεβού ή ερωτική σχέση, πίεση για σεξουαλικές πράξεις.

Μη λεκτικές μορφές: Εδώ η παρενόχληση έχει να κάνει με ανεπιθύμητα υπονοούμενα, επίμονα και απρεπή βλέμματα, ασελγείς χειρονομίες, πρόστυχα νοήματα με τα μάτια ή την γλώσσα, σφυρίγματα, παραβίαση της ιδιωτικής ζωής της γυναίκας μέσα και έξω από τον εργασιακό χώρο, μηνύματα με σεξουαλικό περιεχόμενο στο κινητό ή στον υπολογιστή, επίδειξη εικόνων, φωτογραφιών ή ταινιών με σεξουαλικό ή/και προσβλητικό περιεχόμενο.

Φυσική επαφή: Πρόκειται για την σωματική σεξουαλική παρενόχληση, όπου περιλαμβάνονται μη απαραίτητα και ανεπιθύμητο άγγιγμα, άγγιγμα στα ερωτικά σημεία του σώματος, χάρδια, τσιμπήματα, φιλιά σε οποιοδήποτε μέρος του σώματος, στρίμωγμα της γυναίκας σε κάποιο σημείο από όπου δεν μπορεί να διαφύγει εύκολα (π.χ. γωνία, γραφείο), απόπειρα βιασμού ή ακόμη και βιασμός.

Πώς κλιμακώνεται η σεξουαλική παρενόχληση; Στην αρχή ο άνδρας είναι χαριτωμένος και φιλικός, δείχνει εκτίμηση για την γυναίκα και ενδιαφέρον για την εργασία της (Παράδειγμα: «Στην αρχή έκανε τα πάντα για να με ικανοποιήσει»). Σύντομα, όμως, αρχίζει να αλλάζει η συμπεριφορά του, που σημαίνει ότι ξεπερνά κάποια όρια χωρίς, ωστόσο, να δείχνει απειλητικός («Είσαι στις ομορφιές σου σήμερα.

Δεν θα μ' αγκαλιάσεις για καλημέρα;»). Έπειτα, αρχίζει να διαφαίνεται η βία· ο άνδρας αρχίζει σταδιακά να εκδηλώνει μία εντελώς αποκάλυπτη σεξουαλική προσέγγιση («Άρχισε να με χαϊδεύει και προσπαθούσε να με φιλήσει στον σβέρκο και στο στόμα»). Ακολουθεί η περίοδος της αμφιβολίας από την πλευρά της γυναίκας, η οποία δυσκολεύεται να αλλάξει την εικόνα του φιλικού άνδρα που γνώρισε στην αρχή. Η γυναίκα συνειδητοποιεί ότι ο δράστης ποτέ δεν την εκτιμούσε σε προσωπικό ή επαγγελματικό επίπεδο και θυμώνει με τον εαυτό της («Ενιωθα πολύ ηλίθια. Με εκμεταλλευόταν κι εγώ ένιωθα ότι έφταιγα εγώ αφού δεν είχε εκμεταλλευτεί άλλες»). Σ' αυτήν την φάση ξεκινάει η τρομοκρατία. Ο δράστης αντιλαμβάνεται ότι η γυναίκα δεν πρόκειται να υποκύψει στις πιέσεις του και γίνεται ύπουλος, επιθετικός και εκδικητικός. Παύει να φέρεται με φιλική διάθεση και χρησιμοποιεί μόνο βία για να αναγκάσει την γυναίκα είτε να υποκύψει είτε να αλλάξει τμήμα ή ακόμη και να αφήσει τη δουλειά της. Γίνεται τόσο φορτικός που η γυναίκα δεν αντέχει πια («Με ρωτούσε με άγριο τρόπο που ήμουν... παρακολουθούσε αν συζητούσα με τους άλλους. Με κάρφωνα με το βλέμμα του και μου έλεγε 'Μην ξεχνάς, κανείς δεν θα σε πιστέψει'»). Μετά από αυτή την φάση, οι γυναίκες αρχίζουν να εμφανίζουν ψυχικά και σωματικά συμπτώματα λόγω του στρες. Τότε αρχίζουν να μιλάνε στους άλλους για αυτό που συμβαίνει, όμως σπάνια δέχονται βοήθεια από το περιβάλλον. Οι συνάδελφοι φοβούνται μήπως βρεθούν και οι ίδιοι σε δύσκολη θέση και απλά παρηγορούν το θύμα χωρίς να προτείνουν αποτελεσματικές λύσεις («Κανείς δεν ήξερε τίποτα, μόνο στην μητέρα μου είχα πει πολύ λίγα από αυτά που γίνονταν στην δουλειά και δεν μου άρεσαν»). Έπειτα οι γυναίκες αποφασίζουν να λύσουν μόνες τους το πρόβλημα, αν και αρχίζουν να αμφιβάλλουν για τα προσόντα τους («Δε θα με διώξεις εσύ, αγαπώ την δουλειά μου. Εξάλλου που να βρω καινούρια δουλειά στο Δημόσιο στα 55;»). Μετά από αυτό το στάδιο, οι γυναίκες έχουν συνειδητοποιήσει πια ότι η κατάσταση δεν πρόκειται να βελτιωθεί και ότι κάτι θα πρέπει να κάνουν («Τα είπα όλα σε δύο φίλες μου. Μου είπαν ότι αυτό πρέπει να σταματήσει αμέσως. Του τηλεφώνησα λέγοντας ότι είμαι άρρωστη και αμέσως μετά τηλεφώνησα στην Επιθεώρηση Εργασίας για να μου πουν τι να κάνω»).

Μπορούμε να εντοπίσουμε τα αίτια της σεξουαλικής παρενόχλησης; Υπάρχουν διάφοροι παράγοντες που δείχνουν να ευνοούν την εκδήλωση παρενοχλητικής συμπεριφοράς σε βάρος των γυναικών. Αρχικά, οι γυναίκες καταλαμβάνουν ιδιαίτερα υψηλά ποσοστά σε επαγγέλματα υψηλού κινδύνου, όπως η διδασκαλία, η κοινωνική εργασία, τα επαγγέλματα υγείας και δη η νοσηλευτική, η εργασία σε εμπορικά καταστήματα, ξενοδοχεία, εστιατόρια και εργοστάσια. Μάλιστα, φαίνεται να παίζει κάποιο ρόλο και το γεγονός ότι οι γυναίκες επικρατούν λιγότερο συχνά από ό,τι οι άνδρες σε θέσεις με μεγαλύτερες αποδοχές και κύρος. Άλλοι παράγοντες που παίζουν καθοριστικό ρόλο σχετίζονται με τον ίδιο τον εργασιακό χώρο. Τέτοιοι είναι οι δύσκολες συνθήκες εργασίας όπως ο υπερβολικός φόρτος και οι γρήγοροι ρυθμοί δουλειάς, η μείωση των μισθών και η έλλειψη στήριξης από τους εργοδότες, η εργασιακή ανασφάλεια που μπορεί να βιώνουν οι εργαζόμενοι -φαινόμενα ιδιαίτερα έντονα στις μέρες μας που έχουν πάρει μεγάλες διαστάσεις τα τελευταία χρόνια. Επίσης, η εκδήλωση συμπεριφορών σεξουαλικής παρενόχλησης μπορεί να ευνοείται και από τις ανακατατάξεις και την αναδιοργάνωση του Φορέα ή της Επιχείρησης, την αλλαγή στις εργασιακές σχέσεις και στους ρόλους, την αλλαγή προϊσταμένων, τις ασάφειες στην οργάνωση στον εργασιακό χώρο και στην κατανομή των ευθυνών. Άλλοι παράγοντες, τέλος, έχουν να κάνουν με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά που δείχνουν να έχουν τόσο τα θύματα όσο και οι δράστες.

Όσον αφορά στις γυναίκες-θύματα, να πούμε ότι όλες οι εργαζόμενες γυναίκες είμαστε πιθανοί στόχοι σεξουαλικής παρενόχλησης, αλλά συχνότερα υφίστανται παρενόχληση γυναίκες νεαρές στην ηλικία, ανύπαντρες, διαζευγμένες ή χήρες, νεοεισερχόμενες στην αγορά εργασίας, πεισμένες οικονομικά, μετανάστριες, εργαζόμενες κάτω από επισφαλείς εργασιακές συνθήκες (με σύμβαση ή ως πρακτική εξάσκηση), εργαζόμενες που έχουν επαφή με το κοινό.

Ποιο είναι το προφίλ των ανδρών που παρενοχλούν; Πρόκειται συχνά για συνηθισμένους και επιτυχημένους ανθρώπους, που δείχνουν να έχουν μία φυσιολογική προσωπική και επαγγελματική ζωή. Από τις περιγραφές και τις ομολογίες των γυναικών-θυμάτων προκύπτει ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των ανδρών που παρενοχλούν σεξουαλικά είναι μεγαλύτεροι σε ηλικία από το θύμα -συνήθως μεταξύ 30 με 50 ετών-,

είναι παντρεμένοι, ίδιας εθνικότητας με το θύμα, πιθανότερα ομόβαθμοι, και έχουν εργαστεί αρκετά χρόνια στον χώρο όπου διαπράττουν την παρενόχληση. Δείχνουν «καλοί, και υπεράνω κάθε υποψίας», γι' αυτό και όταν εμφανίσουν παρενοχλητική συμπεριφορά τα θύματα δυσκολεύονται να το πιστέψουν και ενοχοποιούν τον εαυτό τους. Συνήθως, ο λόγος που παρενοχλεί ένας άνδρας είναι γιατί χρειάζεται επιβεβαίωση και ερμηνεύει την απόρριψη ως πλήγμα στο αίσθημα εξουσίας που έχει. Έχει επίγνωση του τι κάνει, γι' αυτό και είναι προσεκτικός και το κάνει κρυφά από τους άλλους.

Ποιες είναι οι επιπτώσεις που προκαλεί η σεξουαλική παρενόχληση;

Καταρχήν να πούμε ότι οι επιπτώσεις είναι πολύπλευρες, γιατί αφορούν τις γυναίκες ως άτομα, τους εργοδότες και τις επιχειρήσεις τους, αλλά και ευρύτερα το κοινωνικό σύνολο.

Σε ατομικό επίπεδο η προσβλητική μεταχείριση που δέχονται τα θύματα επιβαρύνει τόσο την οικογενειακή όσο και την προσωπική τους ζωή. Μπορεί να έχει σοβαρή τραυματική επίπτωση στην ψυχική υγεία των γυναικών, καθώς τις πιο πολλές φορές η σεξουαλική παρενόχληση προκαλεί πόνο και εξευτελισμό. Συχνά, οι εμπλεκόμενες γυναίκες χάνουν το κίνητρο και την αυτό-εκτίμησή τους, αισθάνονται ανασφαλείς, εμφανίζουν δυσκολίες στην προσαρμογή τους και στην συνεργασία τους με τους συναδέλφους τους και μειώνεται η ικανοποίησή τους από την εργασία τους. Πολλές φορές αισθάνονται φόβο ή δυσφορία και μειωμένη αντοχή στο άγχος, γίνονται ευερέθιστες και επιθετικές, υποφέρουν από μελαγχολία ή και κατάθλιψη, παρουσιάζουν δυσκολίες στον ύπνο, προβλήματα συγκέντρωσης και κοινωνική απόσυρση και απομόνωση. Συχνά, εμφανίζουν και σωματικές διαταραχές όπως ναυτία, επίμονους πονοκεφάλους, πόνους στην πλάτη και τον αυχένα, ταχυκαρδία, δυσκολία στην αναπνοή, ατονία και συμπτώματα σωματικής εξάντλησης. Όλα αυτά μπορεί να οδηγήσουν στην εμφάνιση σοβαρότερων σωματικών και ψυχιατρικών διαταραχών, στην κατάχρηση καπνού, αλκοόλ ή άλλων εξαρτησιογόνων ουσιών. Σε πιο ακραίες δε περιπτώσεις φτάνουν στην αύξηση των εργασιακών ατυχημάτων, στην ανικανότητα για εργασία, ακόμα και στην αυτοκτονία.

Όσον αφορά στον φορέα απασχόλησης, συχνά η σεξουαλική παρενόχληση συσχετίζεται με πτώση στην παραγωγικότητα και στην αποτελεσματική λειτουργία του οργανισμού. Προκαλείται έμμεσο κόστος γιατί μειώνεται η απόδοση του εργαζόμενου και η εμπιστοσύνη του απέναντι στον εργοδότη, και αυξάνεται η επίκρισή του προς αυτόν. Επίσης, εντοπίζονται προβλήματα στην συνεργασία μεταξύ των εργαζομένων, αυξημένη απουσία των θυμάτων λόγω ασθένειας γιατί δεν μπορούν να διαχειριστούν το άγχος και την αγωνία τους και ζητούν συχνά άδειες, και παραίτηση του προσωπικού. Όλοι αυτοί οι παράγοντες έχουν σαν αποτέλεσμα να επιδεινώνεται η ποιότητα και η εικόνα του φορέα, με ό,τι κινδύνους απορρέουν από αυτό.

Σε κοινωνικό επίπεδο η σεξουαλική παρενόχληση προκαλεί αυξημένο οικονομικό κόστος, από την μία πλευρά στον τομέα της Υγείας και από την άλλη σε σχέση με την ανεργία, την επανεκπαίδευση των γυναικών που χάνουν την δουλειά τους, όπως και την αποκατάσταση και την ενσωμάτωσή τους στην αγορά εργασίας.

Πόσο εύκολο είναι να αναγνωρίσουμε την σεξουαλική παρενόχληση; Η αλήθεια είναι ότι πολλές γυναίκες δεν την αναγνωρίζουν ή την θεωρούν ως μία συμπεριφορά που οφείλουν να αποδεχτούν. Αυτοί οι μηχανισμοί άμυνας, η άρνηση και η εκλογίκευση, είναι ένας τρόπος να προστατέψουν του εαυτό τους ψυχικά.

Πώς μπορούμε, λοιπόν, να αναγνωρίσουμε την σεξουαλική παρενόχληση; Πρώτα από όλα θα πρέπει να αναρωτηθούμε:

- Συμφωνούμε με αυτή τη συμπεριφορά;
- Μήπως μας κάνει να νιώθουμε άβολα;
- Μήπως παραβιάζει την αξιοπρέπειά μας ως γυναίκες και άτομα;
- Μήπως παραβιάζει το δικαίωμά μας να εργαστούμε με αξιοπρέπεια σε ασφαλές εργασιακό περιβάλλον;

Αν απαντήσουμε θετικά στις παραπάνω ερωτήσεις τότε θα πρέπει να κάνουμε κάποια βήματα για να αντιμετωπίσουμε ευθέως όποιον μας παρενοχλεί. Δηλαδή θα πρέπει

- να ονομάσουμε άφοβα την συμπεριφορά που μόλις δεχτήκαμε. Οτιδήποτε έκανε ο δράστης πρέπει να το πούμε και να γίνουμε συγκεκριμένοι
- να κάνουμε αυτόν που μας παρενοχλεί υπεύθυνο για τις πράξεις του
- να μην προσποιούμαστε ότι δεν συνέβη τίποτα
- να αναλάβουμε δράση για το περιστατικό
- να πούμε στους άλλους τι έκανε

Πιο αναλυτικά, τι κάνουμε αν κάποιος στην δουλειά μας μας παρενοχλεί σεξουαλικά;

- Δεν βρίσκουμε δικαιολογίες για την παρενοχλητική συμπεριφορά και δεν κατηγορούμε τον εαυτό μας ότι εμείς την προκαλούμε
- Δηλώνουμε αμέσως στον δράστη ότι μας ενοχλεί η συμπεριφορά του όσο πιο ξεκάθαρα γίνεται και επιμένουμε σε αυτό. Αν παραμείνουμε σιωπηλές, τότε αφήνουμε τον δράστη να συνεχίζει να μας παρενοχλεί
 - Απαιτούμε να σταματήσει η παρενόχληση
 - Μένουμε σοβαροί, μιλάμε άμεσα και απερίφραστα
 - Βάζουμε ξεκάθαρα όρια: λέμε όχι με έμφαση όταν μας ζητούν να πάμε σε μέρη, να κάνουμε πράγματα ή να απαντήσουμε σε ερωτήσεις που μας κάνουν να νιώθουμε άβολα
- Δεν ανησυχούμε για το αν προσβάλλουμε τον άλλο ή αν πληγώσουμε τον εγωισμό του. Ανησυχούμε πρώτα για τον εαυτό μας
 - Ενδυναμώνουμε αυτά που λέμε με μία δυναμική γλώσσα του σώματος που να δείχνει ότι έχουμε αυτό-εκτίμηση: δηλαδή, κρατάμε σταθερή βλεμματική επαφή, δεν χαμηλώνουμε το κεφάλι, κρατάμε τους ώμους όρθιους με δυνατή στάση
 - Κρατάμε την σχέση μας με τον παρενοχλούντα σε καθαρά επαγγελματικό επίπεδο
 - Κρατάμε ημερολόγιο με ακριβείς και αναλυτικές πληροφορίες για την παρενοχλητική συμπεριφορά (ημέρα, ώρα, συμβάν, διάλογος, μάρτυρες αν υπάρχουν) και το δείχνουμε σε κάποιο άτομο που εμπιστευόμαστε στη δουλειά
 - Μιλάμε για αυτό που συμβαίνει με άλλους συναδέλφους· μπορεί να μην είμαστε οι μόνες που δεχτήκαμε παρενόχληση από το συγκεκριμένο άτομο
 - Αν μπορούμε, φωτογραφίζουμε ή κρατάμε αντίγραφα του παρενοχλητικού υλικού στον χώρο εργασίας (για παράδειγμα απρεπή και προσβλητικά «ραβασάκια», πορνογραφικά περιοδικά)
 - Αναφέρουμε όταν είναι κι άλλοι μάρτυρες παρόντες ότι έχουμε διαβάσει ότι στην Ελλάδα η σεξουαλική παρενόχληση στον εργασιακό χώρο αποτελεί αδίκημα και τιμωρείται από τον νόμο
 - Βρίσκουμε και στέλνουμε στον δράστη ένα αντίγραφο με τις πολιτικές και τους κανόνες που ισχύουν γενικά ή συγκεκριμένα στον φορέα εργασίας μας και που απαγορεύουν την σεξουαλική παρενόχληση
 - Εάν μας έχουν επιτεθεί σωματικά ή μας έχουν βιάσει, κάνουμε ιατρικό έλεγχο και παίρνουμε μία ιατρική γνωμάτευση για να την χρησιμοποιήσουμε αν αποφασίσουμε να κινηθούμε νομικά

Αν, παράλαυτα, ο δράστης συνεχίσει την συμπεριφορά του, τότε

- απευθυνόμαστε ανώνυμα ή επώνυμα στην τηλεφωνική γραμμή SOS 15900 ή σε κάποιο Συμβουλευτικό Κέντρο για Γυναίκες της Γενικής Γραμματείας Ισότητας των Φύλων, ή σε δικηγόρο που έχει ειδικευτεί στο θέμα για να ζητήσουμε συμβουλές πώς να χειριστούμε την κατάσταση
- απευθυνόμαστε σε αρμόδιους φορείς όπως στον Συνήγορο του Πολίτη και στην Επιθεώρηση Εργασίας και κάνουμε προφορική ή γραπτή καταγγελία για να χειριστούν την υπόθεσή μας
- απευθυνόμαστε στον εκπρόσωπο των εργαζομένων, στον διοικητικό μας προϊστάμενο ή στον Διευθυντή Προσωπικού, ενημερώνουμε και ζητάμε να μας συμβουλέψουν. Ωστόσο, θα πρέπει να είμαστε προετοιμασμένες ότι πιθανότατα θα συναντήσουμε αντίσταση στο ιεραρχικό κατεστημένο που δεν θέλει να χάσει την συνήθεια να παρενοχλεί. Άνδρες που δεν παρενοχλούν συνήθως κάνουν τα στραβά μάτια σε αυτούς που παρενοχλούν.

Οι εργαζόμενες που παρενοχλούνται σεξουαλικά μπορούν να προσφύγουν κατά:

- του Δημοσίου ως εργοδότη (δηλαδή Υπουργεία, Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου και Ιδιωτικού Δικαίου, Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης Α' και Β' Βαθμού, Δημόσιες Επιχειρήσεις και Οργανισμούς, Οργανισμούς Κοινής Ωφέλειας)
- του Ιδιωτικού Τομέα ως εργοδότη (Φυσικά Πρόσωπα, Εμπορικές, Μη Κερδοσκοπικές Επιχειρήσεις)
- των Τραπεζών ως εργοδοτών

Τι ορίζει η νομοθεσία;

Όπως ορίστηκε με πρόσφατο νόμο (ν.3896/2010) στην Ελληνική Πολιτεία η σεξουαλική παρενόχληση αποτελεί προσβολή της προσωπικότητας, της τιμής και της ελευθερίας των εργαζομένων και αποτελεί ηθική βλάβη που δίνει το δικαίωμα αποζημίωσης στο θύμα. Σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες αρκετές γυναίκες-θύματα έχουν αποζημιωθεί και αρκετοί άνδρες-δράστες έχουν χάσει την δουλειά τους. Παράλληλα, είναι υποχρέωση του εργοδότη να εξασφαλίσει ότι κανένας εργαζόμενος δεν θα δέχεται ανεπιθύμητη και προσβλητική σεξουαλική συμπεριφορά, και απαγορεύεται η λύση της σχέσης εργασίας και κάθε δυσμενής μεταχείριση είτε για λόγους φύλου, είτε ως εκδίκηση του εργοδότη προς τον εργαζόμενο που δεν ενέδωσε στην παρενοχλητική συμπεριφορά. Επίσης, αξίζει να αναφέρω ότι ο νόμος αυτός απαγορεύει ρητά την σεξουαλική παρενόχληση όχι μόνο στον εργασιακό χώρο αλλά και κατά την προσπάθεια ενός ατόμου για αναζήτηση εργασίας.

Σε επίπεδο πολιτείας

Η Γενική Γραμματεία Ισότητας των Φύλων εκπόνησε το «Εθνικό Πρόγραμμα για την Ουσιαστική Ισότητα των Φύλων 2010-2013» με χρηματοδότηση του ΕΣΠΑ. Έχουν δημιουργηθεί 14 Συμβουλευτικά Κέντρα σε κάθε ελληνική περιφέρεια, ενώ λειτουργεί σε 24ώρη βάση και τηλεφωνική γραμμή SOS, με τηλέφωνο επικοινωνίας το 15900, με πανελλαδική εμβέλεια. Μία γυναίκα που δέχεται σεξουαλική παρενόχληση στον χώρο εργασίας της μπορεί να απευθυνθεί είτε στην γραμμή 15900 είτε σε κάποιο Συμβουλευτικό Κέντρο -όπως είπα και προηγουμένως- προκειμένου ΔΩΡΕΑΝ να λάβει πληροφόρηση ή ψυχοκοινωνική στήριξη και νομική συμβουλευτική σχετικά με το ζήτημα της παρενόχλησης. Εδώ στην Σύρο όσοι ενδιαφέρονται μπορούν να απευθυνθούν στο Συμβουλευτικό Κέντρο Γυναικών είτε τηλεφωνώντας στα 2281076496 και 76497 είτε απευθείας στην οδό Φολεγάνδρου 2 (στο λιμάνι, απέναντι από την Υπηρεσία Τουρισμού).

Πολλές μελέτες έχουν δείξει ότι η ανοχή που δείχνει το εργασιακό περιβάλλον είναι η σημαντικότερη αιτία για την ύπαρξη περιστατικών σεξουαλικής παρενόχλησης. Επομένως, για να βάλουμε ένα τέλος στην συμπεριφορά σεξουαλικής παρενόχλησης ας μιλήσουμε ανοιχτά και ας αναλάβουμε δράση.